

Розробники:
Пасічник Олександр Сергійович, кандидат філософських наук, доцент
кафедри релігієзнавства.

Затверджено

« 26 » серпня 2021 р.

Зав. кафедри релігієзнавства

 (Євген ХАРЬКОВЩЕНКО)

Протокол № 1 від «26» серпня 2021 р.

Схвалено науково-методичною комісією філософського факультету

Протокол від «31» серпня 2021 року № 2

Голова науково-методичної комісії (Ірина МАСЛІКОВА)

«31» серпня 2021 року

Промонітовано на 2022-2023 н.р. тр. №2 від 31.08.2022

Маслікова Т.Т.

ВСТУП

1. Мета дисципліни – ознайомлення студентів з віроповчальними текстами різних релігійних традицій. Забезпечення стійкої системи знань про специфіку формування священних текстів, їх функціонування в межах релігійних традицій. Розуміння студентами місця значення священних текстів в історії релігій.

2. Вимоги до вибору навчальної дисципліни. До початку вивчення цього курсу студенти мають відповідати загальним вимогам до знань та вмінь, що висуваються при навчанні у вищих навчальних закладах.

Вміти збирати та інтерпретувати інформацію щодо релігійних феноменів; використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

Володіти елементарними навичками наукового дослідження та управління інформацією; критичного ставлення та прогнозування стосовно релігійних подій та явищ.

3. Анотація навчальної дисципліни: дисципліна «Віроповчальні тексти» викладається у 6 семестрі бакалаврату. Навчальна дисципліна знайомить студентів віроповчальними текстами різних релігійних традицій. Розглядаються священні тексти в межах релігійних традицій, їх історія формування та зміст.

4. Завдання (навчальні цілі) – надати студентам цілісну систему знань про віроповчальні тексти, особливості формування корпусу священних текстів в різних релігіях, взаємовплив усної та письмової традиції фіксації релігійних текстів. В результаті навчання студенти мають не лише продемонструвати масив теоретичних знань, але й засвоїти та використовувати ці знання у своїх самостійних дослідженнях різних релігійних традицій, вмюючи надавати неупереджену експертну оцінку дослідженим явищам та феноменам.

Дисципліна спрямована на формування наступних програмних компетентностей:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ФК 1. Усвідомлення структури релігієзнавства та його теоретичних основ.

ФК 5. Здатність аналізувати сутність, властивості та інші системні характеристики феномену релігії із застосуванням спеціальних методів релігієзнавства.

ФК 7. Здатність застосовувати знання про основні форми та тенденції виникнення нових релігійних віровчень, рухів та організацій для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем релігієзнавства.

ФК 12. Здатність здійснювати експертно-аналітичну та консультативну роботу в сфері релігієзнавства.

5. Результати навчання

В результаті вивчення дисципліни студент повинен:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація 4. автономність та відповідальність)		Методи викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
	Знати:			
1.1	предмет, об'єкт, методологічні принципи, методи дослідження віроповчальних текстів;	Лекція, семінар, самостійна робота	усна відповідь, письмова контрольна	5

			робота	
1.2	основну проблематику священних текстів різних релігійних традицій;	Лекція, семінар, самостійна робота	усна відповідь, письмова контрольна робота	5
1.3	Поняття «священних мов» та їх роль в формуванні священних текстів	Лекція, семінар, самостійна робота	усна відповідь, письмова контрольна робота	5
1.4	Основні священні тексти індуїстської традиції	Лекція, семінар, Самостійна робота	усна відповідь, письмова контрольна робота	10
1.5	Зміст та історію створення основних ранньохристиянських текстів	Лекція, семінар, самостійна робота	усна відповідь, письмова контрольна робота	5
1.6	Основні священні тексти ісламської традиції	Лекція, семінар, самостійна робота	усна відповідь, письмова контрольна робота	10
	Вміти:			
2.1	демонструвати знання спеціалізованої літератури теми віроповчальних текстів	Лекція, семінар, самостійна робота	усна відповідь, письмова контрольна робота	5
2.2	Пояснювати та обґрунтовувати логіку критеріїв входження священних текстів в канон певних традицій	Лекція, семінар, Самостійна робота	усна відповідь, письмова контрольна робота, написання есе	10
2.3	визначати місце віроповчальних текстів в культурному житті певних історичних періодів	Лекція, семінар, Самостійна робота	усна відповідь, письмова контрольна робота	10
2.4	Аналізувати особливості формування віроповчальних текстів певних традицій	Лекція, семінар, Самостійна робота	Письмова контрольна робота, усна відповідь	5
2.5	оперувати засвоєними знаннями на практиці;	Лекція, семінар, Самостійна робота	Письмова контрольна робота	5
2.6	здійснювати пошук, систематизацію та інтерпретацію додаткової інформації, необхідної для вивчення проблематики курсу	Лекція, семінар, Самостійна робота	усна відповідь, письмова контрольна робота, написання есе	5
	комунікація:			
3.1	використовувати знання іноземних мов для аналізу інформаційних інтернет-ресурсів, читання новітньої	Лекція, семінар, самостійна робота	усна відповідь, письмова контрольна	3

	релігієзнавчої літератури в підготовці до семінарських занять та написання самостійних робіт;		робота	
3.2	презентувати результати здійсненої самостійної роботи у вигляді доповідей, повідомлень, есе, презентацій, конспектів;	Лекція, семінар, самостійна робота	усна відповідь, письмова контрольна робота	3
3.3	формулювати і аргументувати власну думку в ході дискусії з проблем віроповчальних текстів та їх сучасної суспільної ролі; вести полеміку стосовно даних питань на основі володіння категоріально-поняттєвим апаратом курсу.	Лекція, семінар, Самостійна робота	усна відповідь, письмова контрольна робота, написання есе	4
	автономність та відповідальність:			
4.1	самостійно шукати та критично опрацьовувати літературу стосовно питань курсу;	Лекція, семінар, Самостійна робота	усна відповідь, письмова контрольна робота	5
4.2	вільно володіти методами обробки, аналізу та синтезу наукової інформації	Лекція, семінар, Самостійна робота	усна відповідь, письмова контрольна робота	5

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни Програмні результати навчання	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2
ПРН3. Мати навички застосування предметних знань з релігієзнавства з метою аналізу актуальних суспільних проблем.	+	+	+			+	+					+		+		+	
ПРН13. Здійснювати аналіз релігійних текстів за допомогою знання однієї із давніх мов.	+			+					+		+				+	+	+
ПРН15. Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі релігієзнавства.		+	+		+			+	+	+			+			+	+

7.1. Форми оцінювання

Контроль знань здійснюється за системою ECTS, яка передбачає дворівневе оцінювання засвоєного матеріалу, зокрема **оцінювання теоретичної підготовки** – результати навчання (знання 1.1 – 1.6), що складає 40% від загальної оцінки та **оцінювання практичної підготовки** – результати навчання (вміння 2.1-2.6);

(комунікація 3.1-3.3); (автономність та відповідальність 4.1-4.2), що складає 60% загальної оцінки.

Оцінювання семестрової роботи:

1. **Усна доповідь, доповнення та участь в дискусіях на семінарах:** РН 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 2.2, 2.4, 3.1, 3.2, 4.1 – 36 / 60 балів
2. **Самостійна робота №1** (Китайські священні тексти» (перша половина семестру): РН 2.2, 2.6, 3.3 – 6 / 10 балів
Самостійна робота №2 («Суфійська література»): РН 2.2, 2.6, 3.3 – 6 / 10 балів

Семестрову кількість балів формують бали, отримані студентом у процесі засвоєння матеріалу з усього навчального курсу. Загальна оцінка за семестр складається із балів, отриманих за аудиторну роботу (усні доповіді, доповнення та участь в дискусіях на семінарах) та за самостійні роботи (робота з літературою, комплексний аналіз). Всі види робіт за семестр мають у підсумку:

- в максимальному вимірі 80 балів
- в мінімальному вимірі 48 балів

У разі відсутності на семінарському занятті студент має відпрацювати завдання на семінар в письмовій формі.

Підсумкова контрольна робота в письмовій формі - РН 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 2.2, 2.3, 3.1, 3.2, 4.1 – 12 / 20 балів

Підсумкове оцінювання у формі заліку:

підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум 100 балів), визначається як сума (проста або зважена) балів за систематичну роботу впродовж семестру з урахуванням підсумкової контрольної роботи. Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру і не передбачає додаткових заходів оцінювання.

Для студентів, які набрали сумарно меншу кількість балів, ніж критичний мінімум – 60 балів, для одержання заліку необхідно обов'язково відпрацювати пропущені теми в письмовій формі та здати/надіслати електронною поштою викладачу, що проводить семінарські заняття.

Таким чином, підсумкова оцінка з дисципліни (мінімум 60, максимум 100 балів) складається із суми кількості балів за семестрову роботу (мінімум 48, максимум 80 балів) та підсумкової контрольної роботи (мінімум 12, максимум 20 балів).

При простому розрахунку отримуємо:

	Семестрова кількість балів	Підсумкова контрольна робота	Підсумкова оцінка
<i>Мінімум</i>	48	12	60
Максимум	80	20	100

7.2 Організація оцінювання:

Семестрова робота		Семестрова кількість балів	
		Min – 48 бали	Max – 80 балів
Аудиторна робота: усна доповідь на семінарі, доповнення, участь в дискусіях	До теми: 2, 6, 7, 8-11 протягом семестру, згідно з графіком навчальних занять. У разі відсутності студента на занятті, теми необхідно відпрацювати в письмовому вигляді	«6» x 6 = 36	«10» x 6 = 60

Самостійна робота	Підготовка есе за темою «Китайські священні тексти» (перша половина семестру)	«6» x 1 = 6	«10» x 1 = 10
	Підготовка есе на тему «Суфійська література» (друга половина семестру)	«6» x 1 = 6	«10» x 1 = 10
Підсумкова контрольна робота	До тем 1-11	«12» x 1 = 12	«20» x 1 = 20
Підсумкова оцінка з дисципліни		60	100

Критерії оцінювання:

1. Аудиторна робота:

Усна відповідь:

10-8 балів – студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, використовуючи обов’язкову та додаткову літературу

7-6 балів - студент у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно його викладає, але може не вистачати аргументації в поясненнях, в основному розкриває зміст поставленого завдання, використовує обов’язкову літературу. Допускаються несуттєві неточності

5-3 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, не спирається на необхідну навчальну літературу, Має у відповіді суттєві неточності

2-1 бали – не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань. Має суттєві помилки у відповіді

Доповнення / участь в дискусіях:

3 бали – доповнення змістовне, ґрунтовне, конструктивно доповнює обговорення теми

2 бали – доповнення змістовне

1 бал – доповнення містить інформацію, що суттєво не розширює дискусію

3. Самостійна робота (есе):

10-8 балів студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, правильно інтерпретує отримані результати, використовує обов’язкову та додаткову літературу, демонструє самостійність, достовірність, незаангажованість проведеного дослідження / письмової роботи

7-6 балів - студент у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно його викладає, але може не вистачати аргументації в поясненнях, в основному розкриває зміст поставленого завдання, використовує обов’язкову літературу, демонструє самостійність та достовірність проведеного дослідження / письмової роботи. Допускаються несуттєві неточності

5-4 балів - в цілому володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, самостійності у вирішенні поставлених завдань, не спирається на необхідну навчальну літературу, робота містить суттєві неточності

3-0 балів - не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань. Має суттєві помилки в роботі. Демонструє не самостійність у виконанні завдань.

Семестрову кількість балів формують бали, отримані студентом у процесі засвоєння матеріалу з усіх двох частин та виконання самостійних робіт

4. Підсумкова контрольна робота

20-16 балів студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, правильно інтерпретує отримані результати, використовує обов'язкову та додаткову літературу, демонструє самостійність письмової роботи

15-12 балів - студент у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно його викладає, але може не вистачати аргументації в поясненнях, в основному розкриває зміст поставленого завдання, використовує обов'язкову літературу, демонструє самостійність письмової роботи. Допускаються несуттєві неточності

11-7 балів - в цілому володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, самостійності у вирішенні поставлених завдань, не спирається на необхідну навчальну літературу, робота містить суттєві неточності

6-0 балів - не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань. Має суттєві помилки в роботі. Демонструє несамостійність у виконанні завдань

Шкала відповідності:

Зараховано /Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ ТА СЕМІНАРІВ

№ п/п	Назва лекції	Кількість годин		
		Лекції	семінари	С/Р
<i>Змістовий модуль 1 Священні тексти давніх та національних релігій</i>				
1	Тема 1. Віроповчальні тексти та їх роль в релігії та культурі	4		3
2	Тема 2. Закони Ману як віроповчальний текст	2	2	3
3	Тема 3. Пурани	2		3
4	Тема 4. Упанішади	2		3
5	Тема 5. Джайністські священні тексти			3
6	Тема 6. Священні книги китайської традиції	4	2	3
7	Тема 7. Велес книга	2	2	3
8	Самостійна робота. Підготовка есе за темою «Китайські священні тексти»			5
<i>Змістовий модуль 2 Священні тексти світових релігій</i>				
9	Тема 8. Іудейські священні тексти	4	2	3
10	Тема 9. Християнські священні тексти	4	2	3
11	Тема 10. Мусульманські віроповчальні тексти	2	2	3
12	Тема 11. Суфійська література	2	2	3
13	Самостійна робота. Підготовка есе на тему «Суфійська література»			5
14	Підсумкова контрольна робота	2		
	ВСЬОГО	30	14	46

Загальний обсяг **90 год.**, в тому числі:
Лекцій – **30 год.**
Семінарів – **14 год.**
Самостійна робота – **46 год.**

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна (базова):

1. Біблія, або книги Святого письма Старого й Нового Заповіту : Із мови давньоєврейської й грецької на українську дослівно наново перекладена / Пер. проф. І.Огієнка. – Київ : Українське Біблійне Товариство, 2003. – 1166с. – ISBN 966-7136-29-9.
2. Головащенко С. Біблієзнавство. Вступний курс: Навч. посібник. – К.: Либідь, 2001. – 496 с.
3. Голоси Стародавньої Індії: Антологія давньоіндійської літератури / Перекл. із санскриту, упорядкування П. Ріттера; Передм. І. Серебрякова.— К.: Дніпро, 1982.— 351 с.
4. Коран. Переклад смислів українською мовою / Переклад з арабської Михайла Якубовича. – К.: ДУМУ «УММА» 2017. – 608 с. – ISBN 978-966-7927-45-5.
5. Мушкудіані О. Н. "Рігведа" та "Авеста" [Текст] : навч. посібник-хрестоматія / О. Н. Мушкудіані ; Київський міжнародний ун-т. - К. : КиМУ, 2004. - 118 с. - ISBN 966-8299-13-2.
6. Ehrman B. The Other Gospels: Accounts of Jesus from Outside the New Testament. Oxford University Press, US. 2013. ISBN 978-0-19-933522-0.
7. Eliade M., Essential Sacred Writings From Around the World, 1991.
8. Friedman, Richard Elliott (1997). Who Wrote the Bible? (2nd ed.). New York: HarperCollins. p. 210. ISBN 0-06-063035-3.
9. Nylan, Michael. (Internet Archive Copy) The Five «Confucian» Classics. New Haven: Yale University Press, 2001.

Додаткова:

1. Велесова книга [Текст] : скрижалі буття українського народу. 1 тис. до нової доби - 1 тис. нової доби. - К. : [б.в.], 1995. - 316 с.
2. Даодецзін. [Переклад Ж.Ліньова та Ян Хін-шуна за редакцією Я.В. Шекери] Хрестоматія китайської літератури (від найдавніших часів до III ст. н.е.) / Упоряд. Н.В.Коломієць. — К.: ВПЦ “Київський університет”, 2008. — 256 с.
3. Іслам: Енциклопедичний словник. Ісмагілов С. В., Козловський І. А., Халіков Р. Х., Якубович М. М. – К.: Бібліотека ісламознавства, 2021. – 432 с. – ISBN 978-617-7557-24-0.
4. Мариновська О. "Казки дєрвішів" у контексті суфізму / О. Мариновська // Людина і політика. - 2002. - № 1. - С. 96-106.
5. Пасічник О. С. Давньоцерковна література 2-ї половини I – 1-ї половини II ст.: особливості та вплив на сучасність / Labyrinths of Reality. Collection of scientific works (based on materials of the XXIII International scientific and practical conference December 24-25, 2021) – Issue 12 – 2021. – P. 16-21. – ISSN 2709-8834.
6. Пасічник О. С. Найменування дитини як ритуал переходу. Міжнародна наукова конференція «Дні науки філософського факультету – 2016», 20-21 квітня 2016 р.: [матеріали доповідей та виступів]. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2016. – Ч. 7. – С. 53-55.
7. Персько-таджицька література [Текст] : твори Рудакі, Фірдоусі, Хайяма, Румі, Нізамі, Сааді, Гафіза, Джамі: Навч. посіб. / упоряд., передм., комент., примітки Г. І. Халимоненко. - К. : Грамота, 2005. - 360 с.

8. Сарапін О. В. Авеста // Велика українська енциклопедія. URL: <https://vue.gov.ua/Авеста>
9. Сирцова О. М. Апокрифічна апокаліптика: Філософська екзегеза і текстологія з виданням грецького тексту Апокаліпсиса Богородиці за рукописом XI століття Ottobonianus, gr. 1 [Текст] / О. М. Сирцова ; Інс-т філос. НАН України. - К. : Видавничий дім "KM Academia" ; К. : Університетське вид-во "Пульсари", 2000. - 324 с.
10. Сулим В. Біблія і українська література. – К., 1998. – 399 с.
11. Armstrong, Karen (2007) *The Bible: A Biography*
12. Gardner, Daniel K. *The Four Books: The Basic Teachings of the Later Confucian Tradition*. Indianapolis: Hackett, 2007. ISBN 978-0-87220-826-1.
13. Genep, van A. *Les rites de passage*. Paris, 1909.
14. LaVey, Anton Szandor (1969). *The Satanic Bible*. New York: Avon Books. ISBN 978-0-380-01539-9.
15. *The Babylonian Talmud Translated by Michael L. Rodkinson from the Internet Sacred Text Archive* (1918). Accessed 2007-08-03.
15. Pasichnik, Oleksandr and Eugene Piletsky (2022) *Cosmological and Religious Symbols in the Film Alita: Battle Angel*. *Philosophy and Cosmology*, Volume 29, 40-50. <https://doi.org/10.29202/phil-cosm/29/4>